

هدفمندی در زندگی

نویسنده:

محبوبه نسی زاده

www.ketabll.ir

انتشارات رویش بهاری

(rooyeshebahari)

سرشناسه	:	نبی زاده، محبوبه، ۱۳۶۲-
عنوان و نام پدیدآور	:	هدفمندی در زندگی / نویسنده محبوبه نبی زاده
مشخصات نشر	:	کرج: رویش بهاری، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	:	۹۴ ص؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	:	۲ - ۶۰ - ۴۸۷۱ - ۶۲۲ - ۹۷۸.
وضعیت فهرست‌نویسی	:	فیا
موضوع	:	راه و رسم زندگی (اسلام)
موضوع	:	Conduct of life – Religious aspects – Islam
موضوع	:	شیوه زندگی -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
موضوع	:	Lifestyles -- Religious aspects -- Islam
رده‌بندی کنگره	:	BP۲۵۸
رده‌بندی دیویی	:	۲۹۷۷۲
شماره کتاب‌شناسی ملی	:	۹۸۴۱۳۴۹

هدفمندی در زندگی

عنوان: هدفمندی در زندگی

نویسنده: محبوبه نبی زاده

طراح جلد: گروه طراحی پلکان

ناشر: رویش بهاری

مدیر تولید: امیر حیدری

شابک: ۲ - ۶۰ - ۴۸۷۱ - ۶۲۲ - ۹۷۸.

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شناسه: ۱۵۴۳

۱۲۰۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول پاییز ۱۴۰۳

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	پیشگفتار
۷	مقدمه
فصل اول: هدفمندی در زندگی	
۱۲	منابع مطالعاتی
۱۴	تعریف هدف و هدفمند
۱۷	تعریف زندگی
۱۷	هدف و هدفمندی در زندگی
فصل دوم: لزوم و آثار هدفمندی	
۲۳	لزوم هدفمندی
۲۴	موضع‌گیری در برابر فلسفه حیات و هدف زندگی
۲۵	لزوم تفکیک میان هدف و وسیله
۲۶	دین و هدف زندگی
۲۷	معاد هدف آفرینش است
۳۰	فلسفه خلقت مرگ و حیات
۳۲	آثار هدفمندی

آثار هدفمندی در زندگی ۳۳

فصل سوم: اهداف آفرینش

اهداف آفرینش از منظر آیات ۴۵

هدف مقدماتی (کوتاه مدت) ۴۵

هدف میانی (متوسط) ۴۶

آزمایش ۴۶

عبادت ۴۷

هدف نهائی تقرب به خدا ۴۷

اهداف آفرینش از منظر روایات ۵۳

امتحان الهی ۵۳

علم و معرفت ۵۴

عبادت و اطاعت ۵۵

انسان کامل و مقام خلیفه الهی ۵۸

فصل چهارم: راه وصول به هدف در بعد فردی

هدفمندی فردی ۶۱

تفکر در نظام آفرینش و توجه به نعم الهی ۶۲

تقویت ایمان (تقوای الهی) ۶۳

سبک زندگی اسلامی ۶۵

توجه به معاد ۶۷

فصل پنجم: راه وصول به هدف در بعد اجتماعی

هدفمندی اجتماعی ۶۹

رعایت حق الناس ۶۹

حق الناس ۷۰

حق الناس از دیدگاه قرآن ۷۰

۷۱	حق‌الناس از دیدگاه روایات
۷۲	اهمیت ادای حقوق
۷۴	رعایت عدالت
۷۵	اهمیت عدالت در قرآن
۷۹	رعایت امر به معروف و نهی از منکر
۸۲	نقش امر به معروف و نهی از منکر در جامعه
۸۲	ایجاد امنیت
۸۲	ضامن اقامه فرایض دیگر
۸۳	عزت و سربلندی
۸۴	کسب حلال
۸۶	نتیجه‌گیری
۸۹	منابع و مأخذ
۸۹	فارسی
۹۳	منابع عربی
۹۳	مقالات

پیشگفتار

یکی از اصلی‌ترین آموزه‌های ادیان معنی‌دار بودن و هدفمند بودن زندگی است. از جمله موضوع‌های اساسی که پژوهش در آن از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، هدف از زندگی می‌باشد. به عبارت دیگر این سؤال اصلی مطرح می‌شود که هدفمندی در زندگی چیست؟ آیا خداوند از آفرینش انسان هدفی داشته است؟ یا این که خلقت انسان بیهوده و عبث می‌باشد. به علت جلوگیری از پوچی و بی‌هدفی و نهیلیسم در جوامع غربی و گاهی در میان مسلمانان، در این کتاب سعی می‌شود به روش کتابخانه‌ای و مطالعه آثار و نوشته‌های موجود و با بهره‌مندی از کلام الهی و معصومین (علیهم‌السلام) در زمینه هدف از زندگی، به این مهم پرداخته شود. با تتبع و مطالعه فراوان در این زمینه، محقق به این نتیجه رسیده است که زندگی انسان بی‌هدف نیست

بلکه زندگی انسان شامل اهداف مقدماتی (علم و معرفت)، میانی (عبادت و اطاعت) و نهایی (تکامل قرب الهی) می‌باشد. از جمله آثار هدفمندی می‌توان؛ نظم، قاطعیت و جدیت، سرعت عمل، مسئول بودن در برابر افکار و اعمال خویش، امداد الهی و... را نام برد. دو بعد فردی همچون: تقویت ایمان، پیروی از سبک زندگی اسلامی و... و اجتماعی همچون: رعایت عدالت، حق‌الناس و امر به معروف و نهی از منکر، انسان را در راه رسیدن به هدفمندی در زندگی یاری می‌رسانند.

مقدمه

هدف، حقیقتی است که آگاهی و اشتیاق برای بدست آوردن آن، محرک انسان برای انجام افعال معینی است که آن حقیقت را قابل وصول می‌سازد.^۱ این سخن همواره در میان ما گفته می‌شود که زندگی ارزشمند، هدف‌دار و هدفمند می‌باشد و هدف‌داری به عنوان یک اصل مسلم برای زندگی پذیرفته شده است؛ اما جای آن هست که با مراجعه به مهم‌ترین متن مقدس دینی ما این پرسش هم مطرح شود که به چه دلیل زندگی باید هدفمند باشد، چه ضرورتی احساس می‌شود که انسان دارای زندگی هدف‌دار باشد؟

آیا شناخت هدف، همچنین شناخت وسایل و ابزارهای که ما را به هدف می‌رساند، در سرنوشت ما مؤثر خواهد بود؟

«فلسفه حیات» یا «هدف زندگی» از مسائل مهم انسان‌شناسی به شمار می‌رود و یکی از اساسی‌ترین موضوعات زندگی انسان است. اگر انسان نتواند دریابد که «هدف از حیات چیست» و پاسخ مناسبی برای این پرسش نداشته باشد، زندگی را بی‌معنی خواهد یافت. تلاش‌های روزمره زندگی انسان، زمانی مفهوم خواهد یافت که «هدف نهایی از زندگی» روشن باشد. بدین دلیل که با اندکی دقت می‌توان دریافت، هدفی که ما برای زندگی خود در نظر می‌گیریم همه زندگی ما را تحت تأثیر قرار داده و به زندگی ما «جهت» و «معنی» می‌دهد. اگر انسان‌ها در زندگی خود روش‌های متفاوتی دارند، به این دلیل است که

^۱ - محمد تقی جعفری، ترجمه و تفسیر نهج البلاغه، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، ج ۱، ۱۳۷۶، ص ۸۰.

هدف‌های مختلفی را دنبال می‌کنند، هر قدر این هدف با ارزش تر و والاتر باشد، به همان اندازه زندگی از ارزش و کیفیت عالی‌تری برخوردار خواهد شد؛ بنابراین، سعادت و کمال انسان در گرو «شناخت هدف» و آگاهی از «فلسفه حیات» و تلاش بی‌وقفه در راه رسیدن به آن می‌باشد. بر اساس تعالیم قرآن کریم یکی از هدف‌های اصلی بعثت انبیا (علیهم‌السلام) ارائه‌ی تفسیری صحیح برای زندگی بشر در دنیا و معنی بخشیدن به آن و هدف‌دار ساختن مسیر زندگی اوست؛ و برخلاف اندیشه‌ی رهبانیت که هدف دین را صرف آخرت‌گرایی می‌داند، از نظر قرآن کریم زندگی دنیوی موضوعیت داشته و نظام هستی نظامی متعادل و بدون خلأ و پوچی است و پیامبران علاوه بر هدایت مردم به سوی خدا، وظیفه داشتند زمینه‌های لازم را برای قیام مردم در جهت ساختن زندگی پر از قسط و عدل فراهم نمایند. چنان‌که قرآن کریم در بیان اهداف بعثت انبیا می‌فرماید:

«لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»^۱

این کتاب در پی آن است که اهداف زندگی، آثار و روش‌های هدفمندی در زندگی را برای انسان‌ها از طریق آیات و روایات به روشنی مشخص کند. به امید آن که خداوند همه ما و انسان‌های حقیقت‌جو را در شناخت هدف زندگی و رسیدن به آن، یاری دهد و ما را از اهل معرفت و نوشندگان شراب وصل گرداند.

^۱ - سوره حدید (۵۷) آیه ۲۵.